

Sygn. akt II Cz 1486/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Sławomir Krajewski (spr.)

Sędziowie: SO Violetta Osińska

SO C.

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2014 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku(...)(...) w W.

z udziałem I. S.

o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Co 140/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2014 roku, Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie, sygn. akt III Co 140/14, oddalił wniosek.

W uzasadnieniu wskazał, iż 11 kwietnia 2014 roku (...) w W. wniósł o nadanie na swoją rzecz, jako następcy prawnemu wierzyciela, klauzuli wykonalności wyrokowi wydanemu w dniu 6 września 2010 roku w sprawie o sygn. akt(...)

Sąd I instancji stwierdził, iż stosownie do treści art. 788 § 1 kpc, jeśli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu, przeszły na inną osobę, to sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Nadto Sąd I instancji dodał, iż z redakcji art. 788 § 1 kpc wynika, że wszystkie wymienione w nim warunki muszą być spełnione łącznie, co oznacza, że brak lub niewykazanie któregokolwiek z nich pociąga za sobą ten skutek, że klauzula wykonalności nadana być nie może. Sąd I instancji podkreślił, że warunkiem przyjęcia, iż na wnioskodawcę przeszły uprawnienia lub obowiązki stwierdzone tytułem egzekucyjnym jest wykazanie tego faktu dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Sąd I instancji stwierdził, iż umowa przelewu wierzytelności z dnia 22 października 2012 roku, z której wyciąg w formie odpisu uwierzytelnionego przez występującego w sprawie radcę prawnego został załączony do wniosku stanowi dokument prywatny z podpisami urzędowo poświadczonymi, zaś z treści tego dokumentu wynika, że wnioskodawca nabył od Banku (...) Spółki Akcyjnej w K. wierzytelności pieniężne z tytułu umów kredytowych i umów pożyczki wyszczególnione w Załączniku nr 1 do umowy zawierającym wykazy indywidualnie oznaczonych dłużników oraz

przysługujących wobec nich przelewnych wierzytelności, to jest dane personalne dłużników, dane adresowe, tytuł zobowiązania, oznaczenie zobowiązania, wysokość zobowiązania.

Nadto Sąd I instancji dodał, iż zgodnie z treścią przepisu art. 129 § 3 kpc poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie radcy prawnego nadaje temu poświadczeniu charakter urzędowego. z podpisami urzędowo poświadczonymi.

W ocenie Sądu I instancji z urzędowego poświadczenia przez notariusza podpisów na umowie z dnia 22 października 2012 roku nie wynika, by poświadczeniem tym były objęte także podpisy złożone na Załączniku nr 1 do umowy, a urzędowe poświadczenie zgodności wyciągu z umowy o przelew wierzytelności z dnia 22 października 2012 roku nie obejmuje wyciągu z Załącznika nr 1 do umowy. Sąd I instancji zaznaczył, że wydruk załączony w formie odpisu do wniosku nie jest, w przeciwieństwie do samego wyciągu z umowy, opatrzony pieczęciami urzędowymi przez notariusza. Zdaniem Sądu I instancji nie sposób uznać, że przejście obowiązków stwierdzonych tytułem egzekucyjnym zostało wykazane przez wnioskodawcę dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Ponadto Sąd I instancji wskazał, iż jakkolwiek sama umowa przelewu wierzytelności z dnia 22 października 2012 roku stanowi dokument prywatny z podpisami urzędowo poświadczonymi, to jednak z samej jej treści nie wynika, że wierzytelność stwierdzona tytułem egzekucyjnym wydanym w sprawie o sygn. akt(...) była objęta jej zakresem. Sąd I instancji stwierdził, że do wniosku załączono jedynie odpis wyciągu z wydruku opatrzonego sporządzoną pismem ręcznym adnotacją: „Załącznik nr 1 do Umowy o Przelew Wierzytelności”. W ocenie Sądu I instancji niezłożenie dowodów określonych w analizowanym przepisie prowadzi do niewykazania określonych w nim przesłanek i uniemożliwia nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w tym trybie.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wierzyciel i zaskarżając postanowienie w całości, wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenie od dłużnika na rzecz wierzyciela kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie, iż wierzyciel nie wykazał w sposób przewidziany przez właściwe przepisy prawa skutecznego przejścia praw i obowiązków na następcę prawnego.

W uzasadnieniu wskazał, iż zgodnie z § 1 ust. 1 umowy sprzedaży wierzytelności Załącznik nr 1 stanowi integralną część umowy, zaś strony podpisując umowę zgodziły się jednocześnie na brzmienie dołączonego do umowy załącznika.

Zaznaczył, iż do wniosku do nadanie klauzuli powód załączył umowę a nie jak twierdzi Sąd I instancji wyłącznie wyciąg z umowy przelewu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie będąc bezzasadne, podlegało oddaleniu w całości.

Zgodnie z art. 788 § 1 kpc, jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Powyższy przepis umożliwia realizację tytułu egzekucyjnego, jeżeli wymienione w nim osoby nie są wierzycielami lub dłużnikami i na ich miejsce na skutek następstwa prawnego pod tytułem ogólnym lub pod tytułem szczególnym weszły inne podmioty, przy czym możliwość nadania klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego jest uzależniona od spełnienia określonych warunków. Na gruncie przepisu art. 788 § 1 kpc niezbędną przesłanką do skutecznego ubiegania się przez następcę prawnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wnioskodawcę, oprócz istnienia samego tytułu egzekucyjnego nadającego się do wykonania, także faktu przejścia

praw lub obowiązków za pomocą ściśle określonych środków dowodowych w postaci oryginałów dokumentów urzędowych lub prywatnych z podpisem urzędowo poświadczonym lub też ich odpisów, poświadczonych przez osobę posiadającą upoważnienie ustawowe. Sąd orzekający w postępowaniu klauzulowym ocenia te dokumenty pod względem formalnym, tj. w zakresie dotyczącym ustalenia, czy spełniają one kryteria wymagane od dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 kpc lub czy podpisy na dokumencie prywatnym zostały urzędowo poświadczone. Dokument przedkładany przez wnioskodawcę powinien umożliwiać stwierdzenie, że przejście rzeczywiście nastąpiło, przy czym decyduje każdorazowo treść konkretnego, poddawanego ocenie dokumentu. Ocena ta powinna być prowadzona przy zachowaniu reguł wykładni, a zatem uwzględniać także okoliczności powstania dokumentu i uwarunkowania, w jakich funkcjonuje podmiot, który go wystawił.

W oparciu o powyższe stwierdzić należy, iż trafnie uznał Sąd Rejonowy, że dokumenty przedłożone przez wnioskodawcę nie dają podstaw do niewątpliwego ustalenia, że przeszła na niego wierzycelność objęta przedmiotowym tytułem wykonawczym.

W niniejszej sprawie wierzyciel powoływał się na umowę sprzedaży wierzycelności z dnia 22 października 2012 roku zawartą pomiędzy nim, a pierwotnym wierzycielem. Umowa ta zawarta została w zwykłej formie pisemnej przez równorzędne podmioty prawa cywilnego, a zatem nie może zostać uznana za dokument urzędowy. Może być, więc traktowana jedynie jako dokument prywatny. Takowy, zaś dokument powinien zawierać urzędowe poświadczenie podpisu. Poświadczenie przez notariusza własnoręczności podpisu nie nadaje dokumentom prywatnym mocy dokumentu urzędowego. Moc dokumentu urzędowego przybierają dokumenty sporządzone w formie aktu notarialnego. Dokument na którym podpis został poświadczony przez notariusza zachowuje swój charakter prywatny, a jedynie tzw. „klauzula poświadczeniowa” ma charakter urzędowy (por. (...) Poświadczenie własnoręczności podpisu, (...))W tym miejscu odwołać należy się do przepisu art. 96 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie ((...)ze zm.) który stanowi, iż do kompetencji notariusza należy poświadczanie podpisów. Zgodnie z kolei z art. 88 ustawy podpisy na aktach notarialnych i poświadczonych dokumentach są składane w obecności notariusza. Jeżeli podpis na poświadczonym dokumencie był złożony nie w obecności notariusza, osoba, która podpisała, powinna uznać przed notariuszem złożony podpis za własnoręczny. Okoliczność tę notariusz zaznacza w sporządzonym dokumencie.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 129 § 2 kpc poświadczenie zgodności z oryginałem odpisu dokumentu przez notariusza lub występującego w sprawie pełnomocnika strony w osobie np. radcy prawnego, nadaje temu poświadczeniu charakter dokumentu urzędowego. Oznacza to, że poświadczony przez pełnomocnika odpis dokumentu ma charakter dokumentu urzędowego w tym znaczeniu, że potwierdza się w nim z mocą dokumentu urzędowego istnienie dokumentu „źródłowego” o treści takiej samej jak odpis. Złożenie takiego dokumentu jest zatem wystarczające dla zrealizowania funkcji przewidzianej w art. 788 § 1 kpc dla dowodu z dokumentu. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia (...) (...) podkreślając jednocześnie, że art. 129 § 2 kpc znajduje odpowiednie zastosowanie również w postępowaniu klauzulowym, a to z mocy art. 13 § 2 kpc.

Z powyższego wynika więc, iż poświadczenie własnoręczności podpisu może odbyć się w dwojaki sposób albo przez złożenie go w obecności notariusza albo przez złożenie przed notariuszem oświadczenia, iż podpis złożony pod danym okazanym notariuszowi dokumentem został złożony przez nią – osobę składającą oświadczenie – własnoręcznie. Wnioskodawca powinien złożyć bądź oryginał takiego dokumentu wraz z oryginałem jego poświadczenia ewentualnie występujący w sprawie profesjonalny pełnomocnik bądź notariusz winien poświadczyć za zgodność z oryginałem kserokopie wymienionych powyżej dokumentów.

W sprawie niniejszej wnioskodawca przedłożył kserokopię umowy przelewu poświadczoną za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego. Poświadczenie zgodności kopii z oryginałem przez radcę prawnego nie budzi zastrzeżeń.

Zastrzeżenia budzi natomiast notarialne poświadczenie własnoręczności podpisu złożonego w imieniu zwykłej wierzycelności Z poświadczenia tej okoliczności z dnia 22 października 2012 roku nie wynika zwłaszcza, który podpis

został w ten sposób poświadczony, to jest czy był to podpis pod umową - jej 9 stroną, czy ewentualnie któryś z nieczytelnych podpisów zamieszczonych na poszczególnych stronach umowy i załącznika do niej. Nie można zatem uznać, że w sprawie mamy do czynienia z umową przelewu wierzytelności z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Dodania jeszcze wymaga, że klauzula poświadczeniowa może być umieszczona na odrębnej karcie (wówczas powinna być umieszczona za dokumentem (nigdy przed), trwale z nim połączona, spojona pieczęcią i parafowana), bądź na samym dokumencie, na jego końcu (por. (...) (...) Czynności poświadczeniowe w praktyce notarialnej (...)). W rozpoznawanej sprawie można przyjąć, mimo słabo czytelnych odcisków pieczęci, że nastąpiło takowe trwałe połączenie aktu poświadczenia z dokumentem, pod którym złożone zostały podpisy.

Wierzyciel musi mieć na uwadze, że postępowanie w trybie art. 788 kpc jest uproszczoną formą uzyskania klauzuli wykonalności, co następuje na podstawie przedłożonych dokumentów, mającą na celu przyspieszenie tego postępowania. Postępowanie to ma charakter jedynie formalny, sprawa zostaje rozpoznana bez udziału dłużnika na posiedzeniu niejawnym i w związku z tym należy dochować wszelkiej staranności, aby wykazać następstwo prawne. W przeciwnym razie zachodziłoby niebezpieczeństwo dowolnego sposobu wskazywania przez wierzyciela osoby dłużnika i uzyskiwania klauzuli wykonalności bez jakiegokolwiek kontroli. Taka zaś sytuacja jest niedopuszczalna.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie zdołał wykazać, aby rzeczywiście doszło do przejścia na jego rzecz wierzytelności objętej wskazanym tytułem egzekucyjnym.

W rezultacie nie ziszczyły się przesłanki umożliwiające nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z uwzględnieniem przejścia uprawnień z niego wynikających.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc, w związku z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł jak w sentencji.

(...)

(...)

(...)

(...)